

Zpráva o činnosti

Etická komise FSE UJEP

2022

MISE

Etická komise funguje na FSE UJEP od dubna 2020, kdy byla ustanovena dle směrnice děkana č. 2/2020. Jejím posláním je dohled nad dodržováním etiky v rámci tvůrčí činnosti (výzkumu, publikační a ostatní tvůrčí činnosti).

Komise je stálým poradním orgánem děkana pro etické otázky týkající se tvůrčí činnosti v rámci akademické obce FSE UJEP. V průběhu své činnosti, na základě podnětů, posuzuje etické otázky navrhované tvůrčí činnosti a vydává vyjádření k jejímu provádění na FSE UJEP. Etické komisi se předkládají k vyjádření projekty zahrnující lidské účastníky mající experimentální charakter a projekty zahrnující získávání zvláště důvěrných a citlivých informací v rámci kterékoli výzkumné metody či techniky sběru dat (např. řízené rozhovory). Jednání Etické komise je svoláváno ad hoc jejím předsedou na základě podnětu. Jednání Etické komise je neveřejné.

SLOŽENÍ

Od svého ustanovení působí ve složení:

Předseda: Ing. Jan Macháč, Ph.D. (*Katedra ekonomie a managementu FSE UJEP*).

Další členové: doc. RNDr. Marta Žambochová, Ph.D. (*Katedra matematiky FSE UJEP*);

doc. PhDr. Peter Brnula, Ph.D. (*Katedra sociální práce FSE UJEP*);

doc. PhDr. Václav Houžvička, Ph.D. (*Katedra práva a politologie FSE UJEP*);

RNDr. Václav Novák, Ph.D. (*Katedra regionálního rozvoje a veřejné správy FSE UJEP*).

Tajemnice: Mgr. Barbora Kamarýtová

VÝKON ČINNOSTI V ROCE 2022

V rámci třetího roku svého působení bylo komisi předloženo v průběhu roku 12 podnětů k posouzení a vyjádření. Oproti předchozímu roku se tak počet podnětů zčtyřnásobil. Současně byla řada dalších aktivit tvůrčí činnosti z řad akademických pracovníků a studentů s jednotlivými členy komise v průběhu roku diskutována. Jednalo se nejen o diskusi etických otázek konkrétních výzkumných aktivit a jejich relevanci pro posuzování Etickou komisí, ale také konzultace týkající se využívání informovaných souhlasů, fungování komise, formy předkládání podnětů komisi k posouzení etických otázek apod.

Veškeré podněty předložené komisi byly v roce 2022 řešeny buď formou online setkání členů komise nebo formou per rollam jednání. V rámci podnětů se řešily etické otázky nejen u výzkumných projektů v současné době řešených na FSE UJEP, pozornost byla věnována i připravovaným projektům. Několik podnětů se týkalo etických otázek souvisejících s absolventskými pracemi (bakalářské, magisterské a disertační). V několika případech pak došlo

k předložení podnětu zahrnujících hned několik dílčích výzkumných záměrů, které zvažoval předkladatel podnětu realizovat v rámci svého výzkumného zaměření.

Komise neshledala na základě předložených podkladů u žádného podnětu porušení obecně platných morálních zásad, týkajících se tvůrčí činnosti, popřípadě ustanovení Etického kodexu UJEP nebo jiných norem podle čl. I odstavce 2 směrnice FSE UJEP - směrnice děkana č. 2/2020, nebo zda k jejich porušení pravděpodobně dojde či může dojít. Přesto v několika případech využila možnosti přiložit doporučení, která mají preventivní charakter a mají zabránit případnému porušení zásad. Jednalo se o situace, kdy návrh tvůrčí činnosti byl v souladu s morálními zásadami, ale existovalo riziko porušení zásad v závislosti na způsobu provedení samotného výzkumu a volby konkrétních zvažovaných metod a postupů, které mohly mít v několika případech především diskriminační charakter. Dle komunikace s předkladateli podnětů byla tato doporučení ve všech případech zohledněna předkladateli.